

V

(Ogłoszenia)

POSTĘPOWANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ POLITYKI KONKURENCJI

KOMISJA EUROPEJSKA

POMOC PAŃSTWA – POLSKA

Pomoc państwa SA.46981 (2016/N) – Zryczałtowany podatek od wartości sprzedanej produkcji w przemyśle stoczniowym

Zaproszenie do zgłaszania uwag zgodnie z art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2018/C 080/03)

Pismem z dnia 15 stycznia 2018 r., zamieszczonym w autentycznej wersji językowej na stronach następujących po niniejszym streszczeniu, Komisja powiadomiła Polskę o swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczącego wyżej wspomnianego środka pomocy.

Zainteresowane strony mogą zgłaszać uwagi na temat środka pomocy, w odniesieniu do którego Komisja wszczyna postępowanie, w terminie jednego miesiąca od daty publikacji niniejszego streszczenia i następującego po nim pisma na następujący adres lub numer faksu:

European Commission
Competition Directorate-General
State Aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Faks: + 32 22961242
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Otrzymane uwagi zostaną przekazane władzom polskim. Zainteresowane strony zgłaszające uwagi mogą wystąpić z odpowiednio uzasadnionym pisemnym wnioskiem o objęcie ich tożsamości klauzulą poufności.

TEKST STRESZCZENIA

PROCEDURA

W dniu 8 grudnia 2016 r. Polska zgłosiła pomoc państwa w formie zryczałtowanego podatku od wartości sprzedanej produkcji w przemyśle stoczniowym. Zdaniem polskich władz pomoc wynosi 161,59 mln PLN (około 40 mln EUR), co stanowi równowartość szacowanych dochodów podatkowych, z których zrezygnowano ze względu na nałożony podatek.

OPIS ŚRODKÓW, W ODNIESIENIU DO KTÓRYCH KOMISJA WSZCZYNA POSTĘPOWANIE

Zgłoszony środek daje przedsiębiorstwom stoczniowym w Polsce możliwość wyboru między (i) zryczałtowanym podatkiem w wysokości 1 % od wartości sprzedanej produkcji oraz (ii) ogólnie obowiązującymi podatkami dochodowymi, tzn. podatkiem dochodowym od osób prawnych (CIT, 19 % dochodu podlegającego opodatkowaniu) lub podatkiem dochodowym od osób fizycznych, (PIT, 18 % i 32 % dochodu podlegającego opodatkowaniu w przypadku osób fizycznych lub 19 % w przypadku przedsiębiorców).

Zryczałtowana stawka podatku ma zastosowanie do przychodów ze sprzedaży z (i) budowy nowego, kompletnego i zdatnego do żeglugi statku albo (ii) przebudowy statku, której całkowita wartość wynosi co najmniej 5 mln EUR lub której celem jest zmiana przeznaczenia statku lub jego napędu. Dochody z innych działalności przedsiębiorstwa stoczniowego (o ile takie są) powinny podlegać standardowej stawce CIT lub PIT.

OCENA POMOCY

Ponieważ środek, w odniesieniu do którego Komisja wszczyna formalne postępowanie wyjaśniające, pochodzi z zasobów państwowych (ze względu na rezygnację z dochodów podatkowych) i można go przypisać państwu, zapewnia on beneficjentom selektywną korzyść gospodarczą, zakłóca konkurencję lub grozi jej zakłóceniem i wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi, Komisja wstępnie uznaje, że stanowi on pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

W odniesieniu do zgodności Komisja uważa, że pomoc nie wydaje się wchodzić w zakres obowiązujących wytycznych ani wyłączenia grupowego. W przeszłości pomoc dla sektora stoczniowego była objęta szczególnymi przepisami unijnymi zawartymi w Zasadach ramowych dotyczących pomocy państwa dla przemysłu stoczniowego. Niemniej jednak zasady te wygasły w dniu 30 czerwca 2014 r. Z tego względu Komisja musi ocenić zgodność pomocy bezpośrednio na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE w oparciu o ogólne zasady oceny, takie jak cele leżące we wspólnym interesie, adekwatność, potrzeba interwencji państwa, proporcjonalność, efekt zachęty, wpływ na konkurencję i wymianę handlową. Na obecnym etapie Komisja ma wątpliwości, czy pomoc jest zgodna z tymi zasadami.

W szczególności pomoc nie wydaje się dotyczyć żadnego jasno sprecyzowanego celu leżącego we wspólnym interesie UE; nie wydaje się ona właściwa, aby zapewnić trwałą konkurencyjność stoczni; nie wydaje się ona konieczna, ponieważ stocznie prywatne są w stanie konkurować bez pomocy państwa; nie wydaje się być ograniczona do niezbędnego minimum i mieć należyte uzasadnione efekty zachęty. Wydaje się ponadto, że pomoc mogłaby zaszkodzić konkurencji i wymianie handlowej między państwami członkowskimi w zakresie, w jakim jej negatywne skutki przeważają nad wszelkimi pozytywnymi skutkami.

Z powodów określonych powyżej Komisja ma wątpliwości dotyczące zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym; podjęła w związku z tym decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589⁽¹⁾ wszelka niezgodna z prawem pomoc może podlegać odzyskaniu od beneficjenta.

⁽¹⁾ Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 9.

PISMO

WERSJA UPUBLICZNIONA

Niniejszy dokument został udostępniony wyłącznie w celach informacyjnych.

Szanowny Panie Ministrze,

Komisja pragnie poinformować Polskę, że po dokładnym zapoznaniu się z informacjami dotyczącymi wskazanego powyżej środka, przedłożonymi przez polskie władze, podjęła decyzję o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE”).

1. PROCEDURA

- (1) W dniu 8 grudnia 2016 r. Polska zgłosiła pomoc państwa w formie zryczałtowanego podatku od wartości sprzedanej produkcji w przemyśle okrętowym.
- (2) Komisja zwróciła się o dodatkowe informacje w pismach z dnia 7 lutego 2017 r., 2 czerwca 2017 r. i 21 września 2017 r., na które Polska odpowiedziała w dniach: 4 kwietnia 2017 r., 21 lipca 2017 r. i 27 listopada 2017 r. Komisja omówiła również tę kwestię z polskimi władzami podczas wizyty w Polsce w dniu 7 marca 2017 r.

2. OPIS ŚRODKA

- (3) Zgłoszony środek jest przewidziany w ustawie o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych („ustawie”) ⁽¹⁾. Daje on przedsiębiorcom okrętowym w Polsce ⁽²⁾ możliwość wyboru między (i) zryczałtowanym podatkiem w wysokości 1 % od wartości sprzedanej produkcji i (ii) powszechnie obowiązującymi podatkami dochodowymi, tj. podatkiem dochodowym od osób prawnych (CIT, 19 % od dochodu podlegającego opodatkowaniu) lub podatkiem dochodowym od osób fizycznych (PIT, 18 % i 32 % od dochodu podlegającego opodatkowaniu dla osób fizycznych lub 19 % dla przedsiębiorców). Inni przedsiębiorcy nie będą mieli możliwości takiego wyboru.
- (4) Podstawą opodatkowania zryczałtowanym podatkiem jest przychód należny ze (i) sprzedaży nowego, kompletnego i zdolnego do żeglugi statku lub (ii) przebudowy statku, której wartość całkowita wynosi co najmniej równowartość w złotych kwoty 5 mln EUR lub polegającej na zmianie przeznaczenia statku lub zmianie źródła napędu. Ewentualny przychód osiągnięty z innych rodzajów działalności przedsiębiorcy okrętowego podlega opodatkowaniu podatkiem CIT lub PIT.
- (5) Za dzień powstania przychodu należnego uważa się dzień wydania rzeczy lub wykonania usługi (tj. ukończenia budowy lub przebudowy statku), ale nie później niż dzień wystawienia faktury albo uregulowania płatności w całości. Nie ma obowiązku zapłaty zryczałtowanego podatku od płatności częściowych. Innymi słowy, w praktyce płatność podatku zryczałtowanego jest odroczone do czasu zakończenia prac. Płatnicy podatków CIT i PIT są natomiast zobowiązani do odprowadzania co miesiąc (w niektórych przypadkach co kwartał) zaliczek na podatek dochodowy i rozliczenia należnego podatku po zakończeniu każdego roku podatkowego.
- (6) Przedsiębiorca okrętowy podlega opodatkowaniu podatkiem zryczałtowanym przez okres trzech kolejnych lat podatkowych (z możliwością przedłużenia). W tym okresie nie jest możliwa zmiana formy opodatkowania.
- (7) Zgodnie ze zgłoszeniem wartość pomocy wynosi w przybliżeniu 161,59 mln PLN (ok. 40 mln EUR), co jest równe szacowanej wartości utraconych dochodów podatkowych w związku z zastosowaniem podatku zryczałtowanego w okresie obowiązywania środka, czyli od dnia jego zatwierdzenia przez Komisję do dnia 31 grudnia 2026 r. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez polskie władze nie można z góry określić dokładnej kwoty pomocy, ponieważ nie jest możliwe dokładne oszacowanie skali ubytku dochodów z tytułu CIT/PIT, jako że zależy to od czynników, które nie są obecnie znane (np. rentowności przyszłej produkcji poszczególnych podmiotów). Podana przybliżona wartość pomocy nie uwzględnia korzyści z odroczenia terminu płatności podatku (zob. pkt (5)).

⁽¹⁾ Dz. U. z 2016 r., poz. 1206.

⁽²⁾ Zgodnie z art. 2 ust. 4 ustawy „przedsiębiorca okrętowy” oznacza a) osobę fizyczną, osobę prawną i spółkę komandytowo-akcyjną, mającą odpowiednio miejsce zamieszkania albo siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, b) wspólnika spółki cywilnej, spółki jawnej i spółki komandytowej, mającego siedzibę, zarząd lub miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub c) przedsiębiorcę zagranicznego w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 584 z późn. zm.) – prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność polegającą na budowie statku lub przebudowie statku. Wynika z tego, że w zakresie przedsiębiorców okrętowych będących beneficjentami wchodzi również osoby fizyczne objęte podatkiem dochodowym od osób fizycznych (PIT), prowadzące działalność polegającą na budowie statku lub przebudowie statku.

- (8) Polskie władze szacują obecną liczbę przedsiębiorstw kwalifikujących się do skorzystania ze zgłoszonego środka na ok. 40.
- (9) Według polskich władz podstawowym celem środka pomocy jest rozwój sektorowy. Produkcja statków, tradycyjna specjalność polskiego przemysłu, znacznie spadła. W 2007 r. polskie stocznie wyprodukowały 30 statków (o całkowitej pojemności brutto 530,6 tysięcy GT), podczas gdy w 2014 r. wyprodukowały jedynie 8 statków (o całkowitej pojemności brutto 25,6 tysięcy GT). Polskie władze uważają, że wprowadzenie podatku zryczałtowanego umożliwi stoczniom rozwój, ponieważ dzięki obniżeniu realnego obciążenia podatkowego będą one miały więcej środków na działalność, rozszerzenie oferty w ramach budownictwa okrętowego, a tym samym rozwinać zdolność do pozyskiwania większej ilości zamówień.
- (10) Polskie władze utrzymują, że pomoc jest konieczna dla zapewnienia polskiemu przemysłowi stoczniowemu równych szans (ang. *level playing field*) w warunkach ostrej i nierównej konkurencji na rynkach międzynarodowych, w szczególności ze strony silnie wspierających produkcję okrętową państw Azji Wschodniej.
- (11) Polskie władze wydają się sugerować, że oprócz rozwoju sektorowego pomoc może również przyczynić się do osiągnięcia celów związanych z badaniami i rozwojem oraz ochroną środowiska, jako że środek ma wspierać przede wszystkim budowę nowych, innowacyjnych i przyjaznych dla środowiska statków.

3. OCENA ŚRODKA

3.1. Istnienie pomocy państwa

- (12) Na wstępie Komisja zauważa, że Polska zgłosiła środek jako pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Ze względów przedstawionych poniżej Komisja zgadza się z Polską, iż środek ten stanowi pomoc państwa.
- (13) Art. 107 ust. 1 TFUE stanowi, że wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (14) Wynika z tego, że aby uznać środek za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, musi on spełniać poniższe łączne ⁽³⁾ kryteria: (i) środek musi być przyznany przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych i można go przypisać państwu; (ii) środek musi przyznawać przedsiębiorstwu korzyść; (iii) środek musi być selektywny, tj. musi sprzyjać niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów; (iv) środek musi zakłócać lub grozić zakłóceniem konkurencji oraz musi wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi ⁽⁴⁾.

Zasoby państwowe i możliwość przypisania środka państwu

- (15) Aby środek stanowił pomoc państwa, musi on być zarówno przypisywalny państwu, jak i finansowany z zasobów państwowych.
- (16) Ponieważ zgłoszony środek został ustanowiony ustawą przyjętą przez parlament, ewidentnie można go przypisać państwu polskiemu.
- (17) Jeżeli chodzi o finansowanie środka z zasobów państwa, zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości środek, w drodze którego władze publiczne przyznają niektórym przedsiębiorstwom korzystne pod względem podatkowym traktowanie, które wprawdzie nie jest związane z przekazaniem zasobów państwowych, ale stawia beneficjentów w korzystniejszej sytuacji finansowej od innych podatników, stanowi pomoc państwa ⁽⁵⁾. W wyniku zastosowania stawki podatku zryczałtowanego w wysokości 1 % mającej zastosowanie do działalności będącej przedmiotem tego podatku polskie władze rezygnują z dochodów podatkowych, które w przeciwnym wypadku mogłyby pobierać od dochodów z nowo zbudowanych i przebudowanych statków.
- (18) Co więcej, środek przewiduje odroczenie zapłaty podatku, który w normalnych warunkach byłby należny. Przedsiębiorcy okrętowi nie będą musieli płacić podatku od płatności częściowych, lecz dopiero w dniu ukończenia prac, nie później niż w dniu wystawienia faktury albo uregulowania płatności w całości. Późniejsza zapłata podatku wydaje się stawiać beneficjentów w korzystniejszej sytuacji finansowej niż innych podatników, którzy, zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi podatków CIT/PIT, są zobowiązani do odprowadzania zaliczek na podatek co miesiąc lub co kwartał. Zezwalając na odroczenie płatności podatku zryczałtowanego, państwo polskie rezygnuje z dodatkowych dochodów finansowych, tj. odsetek, które mogłyby zostać wygenerowane w przypadku wcześniejszej zapłaty podatku.

⁽³⁾ Zob. sprawa C-399/08 P, Komisja przeciwko Deutsche Post, EU:C:2010:481, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo.

⁽⁴⁾ Zob. sprawa C-399/08 P, Komisja przeciwko Deutsche Post, EU:C:2010:481, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo.

⁽⁵⁾ Zob. sprawy połączone C-106/09 P i C-107/09 P, Komisja Europejska przeciwko Rządowi Gibraltaru i Zjednoczonemu Królestwu, EU:C:2011:732, pkt 72 i przytoczone tam orzecznictwo.

- (19) Rezygnacja z tych dochodów oznacza, że środek (w tym odroczenie podatku) wydaje się powodować utratę zasobów państwowych w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE⁽⁶⁾.

Korzyść

- (20) Zgodnie z orzecznictwem unijnych sądów pojęcie pomocy obejmuje nie tylko świadczenia pozytywne, ale również różne postacie środków interwencyjnych, które zmniejszają koszty obciążające zwykle budżet przedsiębiorstwa⁽⁷⁾. Korzyść może zostać przyznana przez różnego rodzaju obniżki obciążeń podatkowych przedsiębiorstwa, a w szczególności przez obniżenie mającej zastosowanie stawki podatku, podstawy opodatkowania lub kwoty należnego podatku⁽⁸⁾. Środek polegający na obniżeniu podatku lub opłaty powoduje powstanie korzyści, gdyż stawia przedsiębiorstwo, do którego ma zastosowanie, w korzystniejszej sytuacji finansowej niż innych podatników oraz powoduje zmniejszenie dochodów budżetu państwa⁽⁹⁾.
- (21) Omawiany środek umożliwia przedsiębiorcom okrętowym działającym w Polsce i spełniającym kryteria określone w ustawie płacenie podatku zryczałtowanego w wysokości 1 % od wartości sprzedanej produkcji (tj. przychodu osiągniętego z budowy lub przebudowy statków) zamiast standardowej stawki podatku dochodowego CIT/PIT. Według polskich władz z analiz wynika, że wybranie zryczałtowanego podatku od wartości sprzedanej produkcji będzie finansowo korzystne dla przedsiębiorstw w przypadku, gdy rentowność danego projektu budowy lub przebudowy statku wyniesie co najmniej 6 %. Innymi słowy, kwota podatku płaconego przez beneficjentów środka będzie stanowić mniejszą część ich dochodu (zwykła podstawa opodatkowania w ramach CIT/PIT) niż miałyby to miejsce w przypadku stosowania zwykłych zasad CIT/PIT. Beneficjenci środka będą więc w korzystniejszej sytuacji niż przedsiębiorstwa, których dochody będą podlegały opodatkowaniu zgodnie ze zwykłymi zasadami CIT/PIT.
- (22) W rezultacie, środek obniża obciążenia beneficjentów w porównaniu do przedsiębiorstw nieobjętych nim. Polskie władze same przyznają, że beneficjenci środka osiągną oczekiwaną korzyść gospodarczą o łącznej wartości 161,59 mln PLN (zob. pkt (7)). Według szacunków władz polskich średnia wartość pomocy na przedsiębiorstwo podlegające w zwykłych okolicznościach opodatkowaniu podatkiem CIT, które wybrałyby podatek zryczałtowany, wyniosłaby ok. 430 000 PLN rocznie, a w przypadku przedsiębiorstwa objętego podatkiem PIT – ok. 40 000 PLN rocznie. Tak więc środek ten wydaje się przynosić korzyść gospodarczą przedsiębiorstwom objętym podatkiem zryczałtowanym w porównaniu do przedsiębiorstw, które podlegają zwykłemu systemowi podatków CIT/PIT.
- (23) Przepisy, które pozwalają na odroczenie płatności podatku zryczałtowanego, obniżają również koszty finansowe podatników, ponieważ kwota należna pozostaje do ich dyspozycji przez dłuższy czas niż w przypadku gdyby podlegali zwykłemu systemowi podatkowemu. Innymi słowy, płatnicy zryczałtowanego podatku odniosą korzyść pod względem płynności. Zasady te wydają się zatem przynosić dodatkową korzyść gospodarczą przedsiębiorcom okrętowym decydującym się na skorzystanie ze środka.

Selektywność

- (24) Środek jest selektywny, jeżeli sprzyja niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości w przypadku programów fiskalnych selektywność środka zasadniczo należy oceniać, stosując trzyetapową analizę⁽¹⁰⁾. Najpierw należy określić mający zastosowanie w danym państwie członkowskim powszechny lub normalny system podatkowy – „system odniesienia”. System odniesienia obejmuje spójny zbiór zasad mających zasadniczo zastosowanie – na podstawie obiektywnych kryteriów – do wszystkich przedsiębiorstw objętych jego zakresem, zgodnie z jego określonym celem. Następnie należy ustalić, czy dany środek obejmuje odstępstwo od tego systemu w zakresie, w jakim wprowadza różnicowanie podmiotów gospodarczych, które w świetle zasadniczych celów tego systemu znajdują się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej. Jeżeli dany środek nie stanowi odstępstwa od systemu odniesienia, nie jest środkiem selektywnym. Jeżeli jednak stanowi odstępstwo (a tym samym jest selektywny na pierwszy rzut oka), nadal należy ustalić, na trzecim etapie analizy, czy środek stanowiący odstępstwo jest uzasadniony charakterem lub ogólną strukturą systemu podatkowego (odniesienia). Jeżeli środek selektywny *prima facie* jest uzasadniony charakterem lub ogólną strukturą systemu, nie będzie uznawany za selektywny i w związku z tym będzie wykraczał poza zakres art. 107 ust. 1 TFUE.

⁽⁶⁾ Zob. sprawa C-169/08, Presidente del Consiglio dei Ministri, EU:C:2009:709, pkt 58.

⁽⁷⁾ Sprawa Adria-Wien Pipeline, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, pkt 38.

⁽⁸⁾ Zob. sprawa Włochy przeciwko Komisji, C-66/02, ECLI:EU:C:2005:768, pkt 78; sprawa Cassa di Risparmio di Firenze i inni, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, pkt 132; sprawa Ministerio de Defensa i Navantia, C-522/13, ECLI:EU:C:2014:2262, pkt 21–31.

⁽⁹⁾ Sprawy połączone Air Liquide Industries Belgium, C-393/04 oraz C-41/05, ECLI:EU:C:2006:403, pkt 30, a także sprawa Banco Exterior de España, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, pkt 14.

⁽¹⁰⁾ Zob. na przykład sprawa Komisja przeciwko Niderlandom (NOx), C-279/08 P, [2011] Zb.Orz. I-7671; sprawa Adria-Wien Pipeline, C-143/99, [2001] ECR I-8365; sprawy połączone Paint Graphos i inni, od C-78/08 do C-80/08, [2011] Zb.Orz. I-7611; sprawa GIL Insurance, C-308/01, [2004] ECR I-4777.

- (25) Jednocześnie, zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Sprawiedliwości⁽¹¹⁾, ograniczenie analizy selektywności do zbadania, czy środek stanowi odstępstwo od systemu odniesienia określonego przez państwo członkowskie, nie zawsze jest wystarczające. Konieczne jest również zbadanie, czy granice tego systemu zostały zaprojektowane przez państwo członkowskie konsekwentnie, czy też zostały zaprojektowane w sposób przypadkowy lub stroniczy w celu nadania niektórym przedsiębiorstwom przewagi nad innymi.
- (26) Analiza selektywności zasadniczo polega na określeniu, czy środek powoduje dyskryminację, innymi słowy, czy beneficjenci środka są w korzystniejszej sytuacji niż inne przedsiębiorstwa, będące w porównywalnej sytuacji prawnej i faktycznej. W sprawie *World Duty Free*⁽¹²⁾ Trybunał orzekł, że „ocena tego warunku wymaga ustalenia, czy w ramach danego systemu prawnego sporny środek krajowy może sprzyjać niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów» w porównaniu z innymi, znajdującymi się, w świetle celu przyświecającego temu systemowi, w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej i tym samym poddanymi odmiennemu traktowaniu, które może zostać zasadniczo uznane za dyskryminacyjne”. W przypadku potwierdzenia, że jedno lub więcej przedsiębiorstw znajduje się w korzystniejszej sytuacji niż inne przedsiębiorstwa znajdujące się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej, należy określić, czy taka dyskryminacja jest uzasadniona charakterem i ogólną strukturą systemu podatkowego odniesienia.

(a) *System odniesienia*

- (27) System odniesienia obejmuje spójny zbiór zasad mających zasadniczo zastosowanie – na podstawie obiektywnych kryteriów – do wszystkich przedsiębiorstw objętych jego zakresem, zgodnie z jego określonym celem.
- (28) W niniejszym przypadku, w odniesieniu do pierwszej części środka, mianowicie wyłączenia niektórych przychodów przedsiębiorców okrętowych z podlegania ogólnym przepisom podatkowym CIT/PIT i zastąpienia tych przepisów alternatywnymi przepisami, mianowicie zastosowaniem podatku zryczałtowanego w wysokości 1 % w odniesieniu do kwalifikującej się wartości sprzedanej produkcji, Komisja uznaje system referencyjny za ogólny system podatkowy CIT/PIT mający zasadniczo zastosowanie do wszystkich przedsiębiorstw działających w Polsce.
- (29) W odniesieniu do drugiej części środka, mianowicie przepisów umożliwiających odroczenie płatności podatku, Komisja uznaje za system referencyjny ogólny system podatkowy CIT/PIT, a w szczególności zasady mające zastosowanie do ustalenia dnia powstania przychodu należnego i terminu płatności podatku, mające zastosowanie na mocy tego ogólnego systemu podatkowego do wszystkich przedsiębiorstw działających w Polsce.
- (30) System odniesienia, na który składają się standardowe przepisy dotyczące podatków CIT/PIT, polega na stosowaniu stawek CIT/PIT w odniesieniu do dochodu podlegającego opodatkowaniu (tj. przychodu pomniejszonego o koszty jego uzyskania), natomiast przedmiotowy środek oznaczałby stosowanie stawki podatku w odniesieniu do przychodu osiągniętego z kwalifikującej się sprzedaży (bez żadnych pomniejszeń). Różnica ta nie wpływa jednak na ważność systemu odniesienia, ponieważ w ramach przedmiotowego środka planowane jest wprowadzenie odstępstwa od i alternatywy dla standardowych przepisów dotyczących podatków CIT/PIT (które w związku z tym nie będą miały zastosowania) w odniesieniu do grupy wybranych przedsiębiorstw w celu postawienia ich w korzystniejszej sytuacji. Wspomniana różnica w podstawie opodatkowania nie ma ponadto wpływu na porównanie do systemu odniesienia ani na powstanie korzyści (zob. pkt (22)).
- (31) Komisja uważa, że podatek zryczałtowany w wysokości 1 % od kwalifikującej się sprzedaży nie może być częścią systemu odniesienia, ponieważ nie podlega on tym samym podstawowym zasadom co CIT/PIT (opodatkowanie dochodu z działalności gospodarczej). Nawet gdyby został on uznany za część systemu odniesienia (*quod non*), granice tego systemu byłyby zaprojektowane w sposób wyraźnie przypadkowy lub stroniczy w celu nadania niektórym przedsiębiorstwom przewagi nad innymi, co samo w sobie wystarczyłoby do uznania go za selektywny (zob. pkt (25)).

(b) *Odstępstwo od systemu odniesienia*

- (32) Na drugim etapie analizy konieczne jest ustalenie, czy przedmiotowy środek obejmuje odstępstwo od stosowania zasad odniesienia na korzyść określonych przedsiębiorstw, które w świetle zasadniczego celu systemu odniesienia znajdują się w podobnej sytuacji faktycznej i prawnej.
- (33) W niniejszym przypadku zasadniczym celem systemu odniesienia jest opodatkowanie dochodu podmiotów gospodarczych. W szczególności podatnicy podatków CIT i PIT są rozliczani na podstawie swoich dochodów za dany rok podatkowy. Dochód podlegający opodatkowaniu oblicza się w oparciu o różnicę między całkowitym przychodem podlegającym opodatkowaniu a kosztami jego uzyskania. Obecna stawka podatku CIT wynosi 19 %, a stawki podatku PIT wynoszą 18 % i 32 % (podatek progresywny, zależny od dochodu) lub 19 % dla przedsiębiorców. Płatnicy podatków CIT i PIT są zobowiązani do odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy co

⁽¹¹⁾ Sprawy połączone C-106/09 P i C-107/09 P, Komisja Europejska i Hiszpania przeciwko Rządowi Gibraltaru i Zjednoczonemu Królestwu, EU:C:2011:732, pkt 92.

⁽¹²⁾ Sprawy połączone Komisja/World Duty Free Group, C-20/15 P i C-21/15 P, EU:C:2016:981, pkt 54.

miesiąc lub co kwartał. Przed przyjęciem przedmiotowego środka przedsiębiorcy okrętowi, szczególnie ci, którzy będą się kwalifikowali do podatku zryczałtowanego zgodnie z art. 2 ust. 4 ustawy, nie korzystali z żadnego specjalnego traktowania pod względem podatkowym ze względu na charakter ich działalności gospodarczej. Podlegali oni tym samym ogólnym przepisom podatkowym, co wszystkie inne podmioty gospodarcze będące płatnikami CIT/PIT.

- (34) Zgłoszony środek prowadzi do specjalnego traktowania przedsiębiorstw okrętowych pod względem podatkowym, polegającego na możliwości wyboru podatku zryczałtowanego w wysokości 1 % od wartości sprzedanej produkcji (zob. pkt (3)), zamiast standardowych stawek podatkowych od dochodów. Ponadto, inaczej niż w przypadku standardowych przepisów dotyczących płacenia podatków CIT/PIT, podatku zryczałtowanego nie płaci się miesięcznie lub kwartalnie, lecz dopiero w dniu wydania rzeczy lub wykonania usługi (nie później niż dzień wystawienia faktury albo uregulowania płatności w całości). Jak wyjaśniono w pkt (22), środek jest korzystniejszy dla jego beneficjentów niż zwykły system podatków CIT/PIT.
- (35) Komisja uważa zatem, że środek stanowi odstępstwo od systemu odniesienia na korzyść przedsiębiorstw okrętowych.
- (36) Na obecnym etapie Komisja jest zatem zdania, że środek jest na pierwszy rzut oka selektywny.

(c) *Uzasadnienie*

- (37) Środek, który stanowi odstępstwo od systemu odniesienia, nie jest selektywny, jeżeli jest on uzasadniony charakterem lub ogólną strukturą tego systemu. Tak jest w przypadku, gdy selektywne traktowanie wynika z mechanizmów stanowiących nieodłączną część systemu, które są niezbędne do zapewnienia jego funkcjonowania i skuteczności⁽¹³⁾.
- (38) Obowiązek przedstawienia takiego uzasadnienia spoczywa na państwie członkowskim⁽¹⁴⁾. Do tego celu państwa członkowskie nie mogą liczyć na to, że cele polityki zewnętrznej, takie jak cele polityki regionalnej, środowiskowej lub przemysłowej, będą uzasadnieniem dla zróżnicowanego traktowania przedsiębiorstw w ramach określonego systemu.
- (39) Polskie władze nie przedstawiły żadnego argumentu na rzecz uznania środka za uzasadniony charakterem lub ogólną strukturą tego systemu. Wręcz przeciwnie, polskie władze zgłosiły środek jako pomoc państwa.
- (40) Dlatego na obecnym etapie Komisja nie uważa, by środek był uzasadniony charakterem i ogólną strukturą systemu odniesienia i uznaje go za środek selektywny.

Potencjalne zakłócenie konkurencji oraz wpływ na handel wewnątrzunijny

- (41) Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE, aby środek można było uznać za pomoc państwa, musi on zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem oraz wpływać na wymianę handlową wewnątrz Unii.
- (42) Uznaje się, że środek przyznany przez państwo zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji, jeżeli może on powodować poprawę pozycji konkurencyjnej beneficjenta w porównaniu z pozycją innych przedsiębiorstw, z którymi beneficjent konkuruje⁽¹⁵⁾. Wystarczy więc, że pomoc umożliwi beneficjentowi utrzymanie pozycji konkurencyjnej, która jest silniejsza niż by była, gdyby przedsiębiorstwo nie otrzymało pomocy.
- (43) Beneficjenci środka będą płacić niższe podatki niż gdyby byli objęci zwykłym systemem podatków CIT/PIT. W rezultacie będą mieli dostęp do dodatkowej płynności, którą będą mogli wykorzystywać do finansowania swojej działalności. Niewątpliwie poprawi to ich pozycję konkurencyjną w przypadku ubiegania się o nowe zamówienia w porównaniu z konkurentami niekorzystającymi z tego środka. Polskie władze same spodziewają się, że środek ten skłoni beneficjentów do produkowania i sprzedaży większej liczby statków. Uzasadnione wydaje się przypuszczenie, że przynajmniej część tej zwiększonej produkcji odbędzie się kosztem konkurentów. Ponadto Trybunał Sprawiedliwości konsekwentnie utrzymuje, że pomoc operacyjna, jaką jest przedmiotowy środek, zakłóca konkurencję (zob. pkt (61)).
- (44) Rynek stoczniowy jest otwarty na konkurencję z przedsiębiorstwami z innych państw członkowskich (oraz państw trzecich). Polskie władze same przyznają, że konkurencja na tym rynku jest ostra. Tak więc przedmiotowy środek może mieć wpływ na konkurentów w innych państwach członkowskich.
- (45) W związku z tym na obecnym etapie Komisja uznaje, że środek zakłóca konkurencję lub grozi zakłóceniem konkurencji i ma wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Wniosek dotyczący istnienia pomocy

- (46) Jako że wydaje się, iż spełnione są wszystkie warunki określone w art. 107 ust. 1 TFUE, Komisja wstępnie stwierdza, że zgłoszony środek stanowi pomoc państwa w rozumieniu tego postanowienia.

⁽¹³⁾ Zob. np. sprawy połączone od C-78/08 do C-80/08, *Paint Graphos i in.*, ECLI:EU:C:2011:550, pkt 69.

⁽¹⁴⁾ Zob. np. sprawy połączone Komisja Europejska przeciwko World Duty Free Group SA i in., C-20/15 P i C-21/15 P, ECLI:EU:C:2016:981, pkt 58.

⁽¹⁵⁾ Zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Phillip Morris Holland/Komisja*, 730/79, EU:C:1980:209, pkt 11.

3.2. Zgodność pomocy z prawem

- (47) Zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE państwa członkowskie muszą informować Komisję o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy i nie mogą wprowadzać w życie projektowanych środków, dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej („klauzula zawieszająca”).
- (48) Zgodnie z art. 15 ustawy przedsiębiorstwa okrętowe będą mogły wybrać opodatkowanie zryczałtowanym podatkiem w okresie obowiązywania pozytywnej decyzji Komisji. Tym samym obowiązek związany z klauzulą zawieszającą jest spełniony.

3.3. Zgodność pomocy

- (49) W zakresie, w jakim środek stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107. ust. 1 TFUE, Komisja musi ocenić, czy środek można uznać za zgodny z rynkiem wewnętrznym. Według władz polskich zgłoszona pomoc jest zgodna z rynkiem wewnętrznym bezpośrednio na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.
- (50) Komisja zauważa, że z uwagi na swój cel zgłoszona pomoc nie wydaje się wchodzić w zakres żadnych obowiązujących wytycznych ani wyłączenia grupowego. W przeszłości pomoc dla sektora stoczniowego była objęta szczegółowymi postanowieniami zawartymi w zasadach ramowych dotyczących pomocy państwa dla przemysłu stoczniowego („zasady ramowe dla przemysłu stoczniowego”) ⁽¹⁶⁾. Zasady te wygasły jednak w dniu 30 czerwca 2014 r. Niektóre z tych postanowień zostały włączone do innych aktów prawodawstwa wtórnego (np. w obszarze badań, rozwoju i innowacji lub pomocy regionalnej), a inne zniknęły.
- (51) W związku z powyższym Komisja musi ocenić zgodność pomocy bezpośrednio na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE w oparciu o ogólne zasady oceny. W tym celu Komisja musi ustalić, czy pomoc: (i) ma na celu osiągnięcie dobrze zdefiniowanego celu leżącego we wspólnym interesie UE, (ii) jest odpowiednio zaprojektowana do osiągnięcia tego celu; (iii) jest konieczna oraz (iv) jest proporcjonalna w odniesieniu do problemu, który ma naprawić; (v) wywiera na beneficjentach efekt zachęty oraz (vi) nie będzie nadmiernie zakłócać konkurencji i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi, tak aby ogólny bilans był dodatni.
- (52) Polskie władze dowodzą, że pomoc: (i) służy celowi rozwoju sektorowego, dążąc do zapewnienia równych warunków działania wobec stoczni azjatyckich wspieranych przez państwo; (ii) jest odpowiednia do osiągnięcia tego celu, ponieważ zachęca stocznie do podejmowania innowacyjnej i wysokomarżowej działalności, podczas gdy producenci azjatyccy specjalizują się raczej w tańszych i mniej zaawansowanych produktach; (iii) jest konieczna, ponieważ bez tej pomocy polskie stocznie nie osiągnęłyby zamierzonego celu; (iv) jest proporcjonalna, ponieważ kwota pomocy będzie ograniczona przez popyt na rynku i zdolność produkcyjną; (v) zachęci stocznie do produkowania nowych i innowacyjnych statków, które nie zostałyby wyprodukowane bez pomocy, ma więc ona efekt zachęty; (vi) ma ograniczony wpływ na konkurencję i wymianę handlową, ponieważ udział Polski w unijnych rynkach budowy i przebudowy statków wynosi jedynie 1 %.

Cel leżący we wspólnym interesie

- (53) Zdaniem Komisji główny cel pomocy, czyli rozwój sektorowy, nie ma wspólnego wymiaru unijnego, ponieważ z pomocy będą mogły korzystać jedynie przedsiębiorstwa okrętowe zlokalizowane i działające w Polsce. Tak więc nie przyniesie ona korzyści sektorom stoczniowym w innych państwach członkowskich. Wręcz przeciwnie, może im ona zaszkodzić w związku z nieuprawnionymi korzyściami gospodarczymi przyznanymi polskim stoczniom.
- (54) Władze polskie powołują się na szereg dokumentów unijnych podkreślających znaczenie przemysłu stoczniowego dla UE i jej państw członkowskich. Zdaniem Komisji znaczenie danego sektora, nawet jeśli zostało wspomniane w dokumentach UE, nie jest wystarczającym uzasadnieniem, że przyznanie pomocy państwa takiemu sektorowi leży w interesie UE, a tym bardziej przyznanie mu pomocy operacyjnej, jak w niniejszym przypadku. Państwa członkowskie, które zamierzają przyznać pomoc, muszą wykazać, że jej cel ma związek ze zwiększeniem efektywności rynku i/lub ze zmniejszeniem nierówności.
- (55) Polskie władze nie wykazały tego i nie wydaje się, aby zgłoszony cel pomocy spełniał ten warunek. Wydaje się, że rynki zapewniają efektywną alokację zasobów, ponieważ statki produkowane są w UE bez operacyjnej pomocy państwa. Tego rodzaju pomoc mogłaby nawet doprowadzić do nieefektywności poprzez przyczynianie się do nadwyżki mocy produkcyjnych lub dyskryminację niesubsydiowanych stoczni. Zgłoszona pomoc nie wydaje się również mieć związku z żadnymi celami związanymi z kwestią równości, ponieważ nie jest ona zaprojektowana w celu zmniejszenia nierówności między ludźmi lub regionami. Nie oznacza to, że pomoc dla przemysłu

⁽¹⁶⁾ Dziennik Urzędowy UE C 364 z 14.12.2011, s. 9.

stoczniowego jest wykluczona. Zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa niektóre rodzaje pomocy są uznawane za przyczyniające się do osiągnięcia celów w zakresie efektywności (np. badania, rozwój i innowacje, szkolenia, pomoc na ochronę środowiska) lub celów związanych z kwestią równości (np. pomoc regionalna, pomoc na świadczenie usług będących w ogólnym interesie gospodarczym) i w związku z tym są dozwolone, na warunkach określonych we właściwym prawie wtórnym. Zgłoszona pomoc nie wydaje się jednak należeć do żadnej z tych kategorii.

- (56) Polskie władze zdają się również uważać, że zgłoszona pomoc może pośrednio służyć celom związanym z ochroną środowiska oraz badaniami i rozwojem poprzez zachęcanie do budowy nowych, innowacyjnych i przyjaznych dla środowiska statków. W tym względzie Komisja zauważa, że co prawda przedmiotowa pomoc faktycznie może mieć pewien ograniczony i pośredni wpływ na środowisko oraz badania i rozwój, byłby to jednak raczej produkt uboczny środka niż jego zamierzony rezultat. Nie ulega wątpliwości, że głównym celem pomocy, co potwierdzają polskie władze, jest zwiększenie liczby budowanych i przebudowywanych statków, bez względu na ich zaawansowanie technologiczne lub oddziaływanie na środowisko. Potwierdza to również sama struktura środka pomocy, mającego wspierać budowę i przebudowę wszystkich rodzajów statków, nie tylko statków innowacyjnych lub przyjaznych dla środowiska. Ponadto prawo Unii przewiduje szczególne formy pomocy, lepiej nadające się do wspierania realizacji tych celów, takie jak pomoc na badania, rozwój i innowacje oraz pomoc na ochronę środowiska. Polskie władze nie zdecydowały się jednak skorzystać z tych form pomocy, ponieważ uznały, że nie byłyby one wystarczające dla osiągnięcia zamierzonych skutków pomocy.

Adekwatność środka pomocy

- (57) Po pierwsze, polskie władze nie wykazały, np. poprzez analizę porównawczą (ang. *benchmarking*), analizę w oparciu o scenariusze lub analizę kosztów i korzyści, że wybrany środek jest właściwszy do rozwiązania zidentyfikowanych problemów i spowodowałby mniej zakłóceń konkurencji i handlu niż alternatywne narzędzia (np. zmiany w prawie, inne formy pomocy lub finansowanie na warunkach rynkowych).
- (58) Po drugie, polskie władze nie uzasadniły, dlaczego uważają, że środek przyniesie oczekiwany skutek. Wydaje się wątpliwe, że stosunkowo niewielkie oszczędności, oczekiwane w wyniku wprowadzenia podatku zryczałtowanego (mniej niż 0,4 % prognozowanych przychodów stoczni w 2017 r.), umożliwiłyby polskim stoczniom sprzedaż i przebudowę większej liczby statków, a tym bardziej uzyskanie trwałej przewagi konkurencyjnej nad konkurentami z Azji. Doświadczenie nakazuje ostrożność w tym względzie, jako że w przeszłości dużo większa pomoc państwa nie zapewniła długoterminowej rentowności stoczni.
- (59) Po trzecie, polskie władze utrzymują, że otoczenie rynkowe uległo ostatnio poprawie, powodując niewielki, lecz systematyczny wzrost udziału europejskich stoczni w produkcji światowej. Bez względu na to, czy tak istotnie się stało, polskie władze nie uzasadniły, dlaczego ich zdaniem wspierane stocznie będą w stanie wykorzystać te możliwości rynkowe.
- (60) Pomoc ta byłaby również sprzeczna z polityką Komisji, która zmierza do wyeliminowania pomocy sektorowej dla przemysłu stoczniowego. Już w 2011 r. w obowiązujących wówczas zasadach ramowych dla przemysłu stoczniowego Komisja stwierdziła: „Zgodnie ze swoją polityką zmierzającą do zwiększenia przejrzystości i uproszczenia przepisów w dziedzinie pomocy państwa Komisja stara się w możliwie największym zakresie wyeliminować różnice między przepisami mającymi zastosowanie do przemysłu stoczniowego a tymi stosowanymi do innych sektorów przemysłu, włączając sektor przemysłu stoczniowego w zakres ogólnych przepisów horyzontalnych”.
- (61) Wreszcie wydaje się, że w obliczu globalnej nadwyżki mocy produkcyjnych skutki pomocy operacyjnej byłyby raczej negatywne niż pozytywne. Znajduje to również odzwierciedlenie w orzecznictwie i w zasadach pomocy państwa. Trybunał Sprawiedliwości podkreślił, że „pomoc operacyjna, tj. pomoc mająca na celu uwolnienie przedsiębiorstwa od kosztów, które musi ono ponosić w ramach zwykłego zarządu lub działalności, zakłóca co do zasady warunki konkurencji”⁽¹⁷⁾. Zgodnie z zasadami pomocy państwa pomoc operacyjna jest z zasady niedozwolona, z wyjątkiem szczególnych przepisów (np. pomoc regionalna w pewnych warunkach), które w niniejszym przypadku nie mają zastosowania. Osiągnięcie trwałej konkurencyjności stoczni wydaje się bardziej prawdopodobne z wykorzystaniem pomocy ukierunkowanej na innowacje, efektywność lub specjalizację, niż dzięki pomocy operacyjnej.

Konieczność interwencji państwa

- (62) Polskie władze nie wykazały, poprzez porównanie z wiarygodnym scenariuszem alternatywnym (np. inwestycje prywatne, finansowanie rynkowe), że oczekiwane skutki nie zostałyby osiągnięte bez pomocy państwa.

⁽¹⁷⁾ Sprawa Republika Federalna Niemiec przeciwko Komisji C-156/98, [2000] ECR s. I-6857, pkt 30.

- (63) Zdaniem polskich władz problemem polskich stoczni nie jest rentowność produkcji, lecz niewystarczająca płynność finansowa. Jeśli to prawda, tzn. jeśli stocznie mają potencjał do bycia rentownymi, powinny być one w stanie same uzyskać niezbędną płynność finansową na rynku lub przyciągnąć prywatne inwestycje kapitałowe, szczególnie będąc w lepszej sytuacji rynkowej, jaka zdaniem polskich władz właśnie zaistniała. Prywatne stocznie, na które przypada znaczna część całkowitej produkcji sektora w Polsce, są konkurencyjne bez wsparcia ze strony państwa i pozyskują finansowanie rynkowe. Niektóre z nich produkują innowacyjne i przyjazne dla środowiska statki z napędami LNG.
- (64) Polskie władze uzasadniają również konieczność interwencji państwa utratą konkurencyjności przez polskie stocznie wobec stoczni spoza UE w segmencie produkcji całkowicie wyposażonych jednostek. Przedmiotowy środek nie jest jednak przeznaczony wyłącznie na produkcję całkowicie wyposażonych jednostek, ale również na przebudowę statków i produkcję wszystkich rodzajów statków (niezależnie od ich specyfikacji i poziomu wyposażenia). Polskie władze nie uzasadniły konieczności pomocy na przebudowę statków oraz na budowę statków innych niż całkowicie wyposażone, które środek ma również objąć.

Proporcjonalność

- (65) Polskie władze nie wykazały, że pomoc jest ograniczona do minimum niezbędnego do prowadzenia działalności objętej pomocą. Komisja zauważa, że kwota pomocy nie jest ograniczona kwotowo. Wartość dochodów podatkowych utraconych w związku z zastosowaniem podatku zryczałtowanego w wys. 1 % jest ograniczona jedynie wartością i rentownością kwalifikującej się sprzedaży. Polskie władze przyznają, że nie jest możliwe dokładne oszacowanie skali ubytku dochodów podatkowych z CIT/PIT. Ponieważ nie określono maksymalnej kwoty pomocy, środek może skutkować potencjalnie nieograniczoną pomocą operacyjną.
- (66) Ponadto kwota pomocy oszacowana przez polskie władze odnosi się tylko do utraconych dochodów budżetowych i nie uwzględnia dodatkowej korzyści wynikającej z odroczenia terminu płatności podatku (zob. pkt (7)). Ponieważ, inaczej niż w przypadku podatków CIT/PIT, podatku zryczałtowanego nie płaci się miesięcznie lub kwartalnie, lecz dopiero po ukończeniu budowy lub przebudowy statku, beneficjenci pomocy otrzymają *de facto* nieoprocentowany kredyt, który mogą wykorzystać do sfinansowania swoich potrzeb na płynnościowych. Tak więc całkowita kwota pomocy jest większa niż kwota oszacowana przez polskie władze. W związku z powyższym przedmiotowej pomocy nie można uznać za proporcjonalną.

Efekt zachęty

- (67) Polskie władze argumentują, że pomoc zachęci stocznie do produkowania innowacyjnych, całkowicie wyposażonych i przyjaznych dla środowiska statków. Twierdzą one, że w przypadku braku pomocy stocznie byłyby mniej skłonne do budowy takich statków i prawdopodobnie nadal produkowałyby częściowo wyposażone i niezaawansowane technologicznie jednostki.
- (68) Komisja stwierdza, że polskie władze nie wykazały, w jaki sposób wprowadzenie podatku zryczałtowanego miałyby zachęcić stocznie do produkowania innowacyjnych i przyjaznych dla środowiska statków. Wydaje się, że taka produkcja wymagałaby nie tylko dodatkowej płynności, ale przede wszystkim wiedzy fachowej. Ponadto, jak wspomniano w pkt (56), pomoc będzie dostępna na budowę i przebudowę wszystkich rodzajów statków, a nie tylko statków innowacyjnych lub przyjaznych dla środowiska. Wreszcie polskie władze nie wykazały w wystarczający sposób, że bez pomocy państwa stocznie nie podjęłyby oczekiwanej działalności. Jak wskazano w pkt (63), prywatne stocznie są w stanie produkować innowacyjne i przyjazne dla środowiska statki bez wsparcia ze strony państwa.

Wpływ na konkurencję i wymianę handlową

- (69) Wprowadzenie podatku zryczałtowanego spowoduje obniżenie obciążenia podatkowego objętych nim stoczni, dzięki czemu będą one miały więcej środków na finansowanie swojej działalności i konkurowanie o nowe zamówienia (zob. pkt (9)). Pomoc będzie dostępna wyłącznie dla stoczni zlokalizowanych i działających w Polsce. Konkurenci tych stoczni w Polsce niekwalifikujący się do pomocy oraz stocznie w innych państwach członkowskich będą musiały finansować swoją działalność z własnych zasobów. Środek ten postawi je więc w niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej w porównaniu z korzystającymi z niego polskimi stoczniami.
- (70) Polskie władze szacują, że udział polskich stoczni w rynkach budowy i przebudowy statków nie przekracza 1 % odpowiednich rynków europejskich. Nie wydaje się to być udział znaczący, ale polskie władze przyznają także, że konkurencja w przemyśle stoczniowym jest ostra (zob. pkt (10)). W tym kontekście nawet najmniejsza przewaga pod względem kosztów może mieć znaczny wpływ na popyt. Ponadto dzięki przedmiotowej pomocy polskie stocznie mogą być w stanie w przyszłości zwiększyć swój udział w rynku.

Wniosek dotyczący zgodności pomocy

- (71) W związku z powyższym, środek nie wydaje się przyczyniać do osiągnięcia żadnego dobrze zdefiniowanego celu leżącego we wspólnym interesie, nie jest właściwy do zapewnienia trwałej konkurencyjności stoczni, nie wydaje się być konieczny, jako że prywatne stocznie są w stanie konkurować bez pomocy państwa, nie jest ograniczony do niezbędnego minimum, nie ma wystarczająco uzasadnionego efektu zachęty oraz zakłóciłby konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi. Podsumowując, negatywne skutki pomocy wydają się znacznie przewyższać skutki pozytywne. Zgłoszony środek nie wydaje się więc być zgodny z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107. ust. 3 lit. c) TFUE.

4. PODSUMOWANIE

- (72) W związku z tym na obecnym etapie Komisja ma wątpliwości co do zgodności zgłoszonej pomocy z rynkiem wewnętrznym.

W świetle powyższych rozważań Komisja, działając w ramach procedury określonej w art. 108 ust. 2 TFUE, zwraca się do polskich władz o przedstawienie uwag i dostarczenie wszelkich informacji, które mogą pomóc w ocenie przedmiotowego środka, w terminie jednego miesiąca od daty otrzymania niniejszego pisma. Polskie władze są również proszone o wyjaśnienie, czy osoby fizyczne będące płatnikami podatku PIT mogą faktycznie korzystać ze zgłoszonego środka, jak wynikałoby to z ustawy, czy też musiałyby najpierw przyjąć formę organizacyjno-prawną przedsiębiorstwa, np. zostać jednoosobowym przedsiębiorcą. Komisja prosi władze polskie o niezwłoczne przesłanie kopii niniejszego pisma do beneficjenta pomocy.

Komisja pragnie przypomnieć władzom polskim, że art. 108 ust. 3 TFUE ma skutek zawieszający, oraz zwraca uwagę na art. 14 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999, który stanowi, że wszelka pomoc niezgodna z prawem może zostać odzyskana od beneficjenta w drodze windykacji.

Komisja uprzedza polskie władze, że udostępni zainteresowanym stronom odpowiednie informacje, publikując niniejsze pismo wraz z jego streszczeniem w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Poinformuje również zainteresowane strony z państw należących do EFTA, będących sygnatariuszami Porozumienia EOG, publikując ogłoszenie w Suplemencie EOG do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej, jak również powiadomi Urząd Nadzoru EFTA, przesyłając mu kopię niniejszego pisma. Wszystkie zainteresowane strony zostaną poproszone o przedstawienie uwag w ciągu miesiąca od dnia takiej publikacji.
